

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1113/21-E

Název	Základní umělecká škola Přelouč, okres Pardubice
Sídlo	K. H. Máchy 325, 535 01 Přelouč
E-mail	chmelar@zus-prelouc.cz
IČ	48160971
Identifikátor	600096629
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Michal Chmelař
Zřizovatel	město Přelouč
Místo inspekční činnosti	K. H. Máchy 325, 535 01 Přelouč Lipoltická 245, 533 61 Choltice 9. května 148, 533 12 Chvaletice Školní 227, 533 13 Řečany nad Labem 533 11 Zdechovice 65 533 43 Rohovládova Bělá 32 Masarykovo náměstí 44, 535 01 Přelouč Masarykovo náměstí 50, 535 01 Přelouč
Termín inspekční činnosti	19. až 21. 10. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání.

Charakteristika

Základní umělecká škola Přelouč, okres Pardubice (dále škola) poskytuje základy uměleckého vzdělávání ve čtyřech oborech – hudebním, výtvarném, literárně-dramatickém a tanečním. Výuka je realizována v hlavní budově školy K. H. Máchy 325, 535 01 Přelouč a v sedmi dalších místech ve městě i v okolí. Zvýšeným počtem míst poskytovaného vzdělávání škola rozšířila svůj okruh působnosti do míst s nepříznivou dopravní dostupností nebo časovou dosažitelností. Vytvořila tím kvalitnější podmínky pro zabezpečení rovných příležitostí ke vzdělávání.

Výuka všech oborů je zajištěna v rozsahu stanovených vzdělávacích stupňů - přípravné studium, základní studium I. a II. stupně. Škola k 30. 9. 2021 vykazovala 706 žáků, z toho 465 v oboru v hudebním, 111 ve výtvarném, 59 v literárně-dramatickém a 71 tanečním. V porovnání s minulou inspekční činností se celkový počet účastníků vzdělávání zvýšil o 58 žáků. Značný nárůst je zřejmý v oboru literárně-dramatickém a výtvarném.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Vzdělávání žáků je vedeno podle Školního vzdělávacího programu Základní umělecké školy Přelouč, okres Pardubice s motivačním názvem „Setkávání, sdílení, inspirace“ (dále školní vzdělávací program). Z jeho obsahu je zřejmé, že od minulé inspekční činnosti došlo k rozšíření vzdělávací nabídky o studijní zaměření, např. hry na violoncello, fagot, tubu nebo o některé předměty jako komorní zpěv aj. Rozvoj v podobě rozšíření výuky na různá místa poskytovaného vzdělávání je zaznamenán v literárně-dramatickém a výtvarném oboru.

Organizační struktura školy odpovídá její velikosti, počtu zaměstnanců i žáků. Promyšlenost řídicích postupů vedení školy spolu s pevně nastavenými mechanismy vytvářejí kvalitní předpoklady pro bezproblémové organizování všech činností. Na chod školy i zkvalitňování podmínek má příznivý vliv rozšíření vedení školy o dalšího zástupce. Ředitel na oba přenesl část pravomocí, vymezil jim okruhy působnosti. Jejich činnosti koordinuje, vyhodnocuje kvalitu vzdělávání i prezentační aktivity školy. Pro zajištění kompaktnosti celého vzdělávacího procesu účelně využívá rovněž pedagogickou radu a informace z jednání předmětových komisí a umělecké rady. Rovněž sleduje úroveň vzdělávání prostřednictvím hospitační činnosti, do které jsou zapojeni i vedoucí předmětových komisí. Někdy však efektivitu této aktivity z hlediska zkvalitňování vzdělávacího procesu snižuje absence vyvozených závěrů v podobě konkrétních doporučení pedagogických postupů.

Převážně na kvalitní úrovni je dokumentace o průběhu a výsledcích vzdělávání jednotlivých žáků, jejíž část je vedena elektronickou formou. Dílčí nedostatky byly zjištěny v záznamech třídních knih kolektivní výuky, neboť z nich nevyplývají záměry vzdělávání jednotlivých ročníků.

Od minulé inspekční činnosti došlo k částečné obměně pedagogického sboru, jehož členy jsou učitelé s rozlišeně dlouhou pedagogickou praxí. Více jak třetina učitelů vyučuje na částečný úvazek. Tento stav sice významně rozšiřuje vzdělávací nabídku studijních zaměření, zároveň však klade značné nároky nejen na zajištění výuky (materiální a prostorové podmínky, provázanost výuky některých předmětů apod.), ale i na vytváření pracovního klimatu založeného na aktivní týmové spolupráci a otevřené komunikaci, kterou je třeba neustále vedením školy podněcovat. Částečně tomu napomáhá stanovené celoroční školní téma, ale podpora diskuzí směřujících ke zkvalitnění vlastního výchovně-vzdělávacího procesu není příliš zřejmá.

Vedení školy vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, které je podpořeno osobním plánem každého učitele. Převažuje u nich zájem o odborné semináře, zaměřené k problematice jednotlivých studijních zaměření a o samostudium. Obsah takto nastaveného vzdělávání rozšiřuje profilovou specializací učitelů. U mnohých již není příliš patrné zahrnutí jevů z oblasti pedagogiky a psychologie, což se projevuje zejména ve využívání forem hodnocení, motivačních nástrojů apod. Řada nejen začínajících pedagogů využívá neformální konzultace s několika pedagogy školy, kteří vykonávají lektorskou činnost v rámci republikových vzdělávacích institucí. Jen ojediněle dochází k poskytování zpětné vazby prostřednictvím vzájemných hospitací učitelů.

Koncepčnost řízení se promítá do systematického zlepšování a modernizace vybavení jednotlivých oborů a studijních zaměření. V hlavní budově školy došlo např. k renovaci tanečního sálu, zakoupení piana, koncertního klavíru a některých dalších hudebních nástrojů a učebních pomůcek. Na zkvalitnění materiálních podmínek má vliv nejen aktivní přístup vedení školy, které se např. úspěšně zapojilo do grantové výzvy odborně zaměřené nadace nebo se mu podařilo získat finanční prostředky od sponzorů. Významně se podílí také zřizovatel, jenž se snaží podpořit záměry vedení školy vybudovat moderní uměleckou vzdělávací instituci. Školní vzdělávací program lze naplňovat i v dalších místech poskytovaného vzdělávání, kde jsou převážně využívány učebny v základních školách, pouze na adrese Masarykovo náměstí 44, Přelouč kulturní sál, který sídlí v budově „Občanská záložna“.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Obsahová náplň výukových lekcí ve všech oborech uměleckého vzdělávání zohledňovala jak požadavky školního vzdělávacího programu, tak i celkovou míru dovedností žáků. Učitelé vytvářeli příjemné prostředí, umožňovali každému žákovi zažít úspěch a vhodnými nástroji posilovali rozvoj žádoucích kompetencí. Náležitá péče byla věnována žákům, kteří nedokázali prezentovat znalosti nebo dovednosti v potřebné kvalitě. Vhodnou motivací docházelo k aktivizaci jejich zájmu a snahy o činnější zapojení do vzdělávacího procesu. Mnohdy značným podnětem pro takovéto žáky byla pochvala a společná realizace zadané předlohy. Výkony žáků učitelé průběžně hodnotili, příležitosti k sebereflexi žáků využívali spíše až ve vyšších ročnících. Menší pozornost byla ze strany pedagogů věnována společnému vyhodnocení splnění cíle vzdělávací lekce, rovněž tak vrstevnickému hodnocení při skupinové a kolektivní výuce.

Individuálně vyučované lekce hudebního oboru měly obvyklou stavbu. V úvodní části učitelé stanovili cíl hodiny, následovala psychická koncentrace a prezentace domácí přípravy žáka. Velký důraz učitelé kladli na upevňování základních návyků a dovedností (držení těla, uvolnění potřebného svalstva, dýchání, apod.). U starších žáků bylo při hře nebo zpěvu dbáno i na jejich scénický projev. Náročnost přednesového repertoáru odpovídala celkové vyspělosti každého jednotlivce. Odpovídající péči učitelé věnovali rozboru úkonů pro domácí přípravu a vhodně volenými dotazy si ověřovali míru upevnění znalostí potřebných ke zvládnutí nově vysvětlené problematiky. Ve sledované výuce používali vhodné hudební nástroje a podpůrné mechanické pomůcky. Využití audiovizuální techniky bylo povětšinou doporučováno pro domácí přípravu a rozšiřování poznatků, které posilují utváření kulturně-hudební gramotnosti.

Významnou složkou nastaveného vzdělávacího systému školy je intenzivní podněcování žáků ke skupinovým a kolektivním hudebním činnostem. Organizace výuky orchestrální hry (dechový orchestr) koresponduje se způsobem, který je využíván v profesionálních

souborech. Cílovému prezentačnímu provedení nastudované literatury celým orchestrem předcházejí dělené zkoušky jednotlivých nástrojových sekcí. Jejich cílem je zvládnutí hraného partu jak po stránce technické, tak i výrazové. Dělené zkoušky zabezpečují učitelé odpovídajících studijních zaměření. Vzájemně úzce spolupracují a koordinují zvukový obraz nástrojových seskupení. Finální výuka orchestrální hry je zaměřena jak na vytríbenost hudebního projevu, tak i upevnění základních hráčských návyků. Ve větších nástrojových seskupeních spolupracují u jednotlivých pultů mladší a starší žáci, což umožňuje u každého jedince velmi efektivně podporovat rozvoj základních socio-pracovních kompetencí a návyků.

Výuka sborového zpěvu probíhala ve věkově smíšené skupině. Vyučující věnovala maximální pozornost výběru repertoáru a dbala na to, aby náročnost zpívaných partů odpovídala získaným dovednostem žáků. Výukové lekce předmětu hudební nauka byly promyšlené, založené na prolínání teoretických poznatků s vnímáním a pochopením nástrojového hudebního projevu. Učitelé věnovali odpovídající pozornost soustředěnosti žáků a schopnosti aplikovat dříve získané dovednosti do nově probírané problematiky. Náležitou pečlivost věnovali orientaci v notovém zápisu, kvalitě intonace, schopnosti interpretace sluchového vjemu, dějinám hudby apod. Vhodně volenými relaxačními vstupy a účinným používáním audio technických pomůcek aktivizovali zájem žáků o probírané učivo. Prospěšným prvkem výuky bylo pozitivně laděné hodnocení ze strany učitele a motivace žáků ke vzájemnému i individuálnímu hodnocení.

Z poznatků získaných v hodinách kolektivní výuky vyplývá, že učitelé vnímají tuto formu vzdělávání jako účinný prostředek k posilování sociálních kompetencí (např. ohleduplnost k výkonu spolužáků, rozvoj kulturně-společenské vnímavosti) a dovednosti žáků efektivně využívají ke kultivaci jejich osobnosti po stránce umělecké.

Tvůrčí příznivá atmosféra byla patrná i ve výuce dalších oborů. Vzdělávání ve výtvarném oboru bylo realizováno kolektivní formou při respektování základních výtvarně-technických postupů. V případě využití celoročního školního tématu byla výtvarná práce dána účelně do kontextu se světem živočišné říše. Při výuce žáci vhodně střídali činnosti, pracovali na tématech v plošném vyjádření, někteří i v prostorovém. Učitelky průběžně uplatňovaly individuální přístup s poskytováním zpětné vazby. Podněcovaly pracovní zaujetí žáka a jeho vlastní tvořivý projev s uplatněním vizuálně vnímaných znaků a s osvojením si základních výtvarných dovedností. Upevnění poznatků z realizované výuky bylo podpořeno závěrečným shrnutím, kdy si jedna učitelka ověřovala, co se žáci aktuálně naučili. Zaznamenáno bylo přirozené vzájemné hodnocení mezi žáky. Společné hodnocení prací s učitelkou, které by podpořilo utváření vlastního výtvarného názoru i učení se respektování názorů druhých, využito nebylo.

Žáci literárně-dramatického oboru byli systematicky, s důrazem na rozvoj řečových dispozic, kreativity, pohybových schopností a dalších návyků, vedeni k přirozenému dramatickému projevu. Poskytnut jim byl rovněž dostatečný prostor pro uplatnění vlastních nápadů a improvizaci. Při prezentaci skupinových úkolů bylo samozřejmostí zapojení do cíleného sledování. Hlavním záměrem skupinových činností mladších žáků byl sociální rozvoj (porozumění si při práci s ostatními, schopnost domluvy, vnímání se a pochopení). To se také odrazilo v dílčím hodnocení učitelkou, žáci však do něho žádnou formou zapojení nebyli. Při zadání úkolů nejmladší žáci s pomocí učitelky, starší žáci samostatně dokázali společně vymyslet příběh. Tvořivě s využitím slovního a pohybového ztvárnění pracovali se základní dějovou linkou. Přiměřeným způsobem využívali vhodné rekvizity k dokreslení hereckého záměru.

Studijními zaměřeními tanečního oboru jsou současný tanec a mažoretky. Zhlédnuté formy a metody práce byly adekvátní požadovanému cíli výuky. Zvolené tempo korespondovalo s náročností učiva, nedocházelo k přetěžování žáků. Opomíjeno nebylo zařazování relaxačních částí. Učitelky byly přiměřeně důsledné. Vedly žáky mj. k základním návykům správného držení těla, zvyšování celkové pružnosti a pohybovosti, prostorové orientaci, tanečnímu citění za podpory i využitého, byť reprodukovatelného, hudebního doprovodu. Přínosný dopad mělo příkladné a intenzivní zapojení učitelky do výuky. Názorným předvedením jednotlivých tanečních prvků vedly žáky k jejich správnému a preciznímu provedení. Účinné se rovněž jevílo užívání odborné terminologie, která byla žákům náležitě vysvětlena. Žáci přistupovali k výuce zodpovědně, akceptovali požadavky odpovídajícího cvičebního úboru a celkové estetické úpravě zevnějšku. Na panující pozitivní atmosféru měl značný vliv příznivě zaujatý a trpělivý přístup učitelky. V obou studijních zaměřeních dochází k výraznému posilování kolektivního citění.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Celkově škola vykazuje kvalitní výsledky. Pravidla pro celkové hodnocení školy nastavil ředitel v souladu s její organizační strukturou a hodnotícími výstupy zakotvenými ve školním vzdělávacím programu. Vedení školy tak získává dostatek informací o výsledcích vzdělávání žáků, které jsou souhrnem poznatků např. z hospitační činnosti, průběžného a závěrečného hodnocení žáků, výstupů z komisionálních zkoušek, školních a dalších akcí. Sledována je rovněž úspěšnost při soutěžích a přijímání na střední a vysoké školy uměleckého nebo pedagogického směru. Náhlé zhoršení prospěchu jednotlivce řeší učitelé v rámci jednotlivých oddělení a informují vedení školy. Situace je projednávána se zákonnými zástupci. Žákům s rizikem studijního neúspěchu poskytují učitelé zvýšenou individuální podporu, případně je jim umožňován přestup k jinému učiteli, změna nástroje apod. Tento postup se jeví jako účinný.

Škola cíleně vytváří prostor k prezentaci výsledků vzdělávání formou veřejných vystoupení, výstav, účasti na soutěžích a přehlídkách republikového i zahraničního rozsahu, a to i v době on-line výuky z důvodu epidemiologických opatření. Účast v soutěžích je pro pedagogy do jisté míry prestižní záležitostí, ale v praxi je především vnímána jako nástroj pro získání nových zkušeností pro žáka i rozhledu o úrovni žáků z jiných základních uměleckých škol. Žáci školy se aktivně podílejí na kulturním životě města i okolí a zároveň jsou u nich rozvíjeny kompetence osobnostně sociální a kulturní. Do úrovně mnohých realizovaných aktivit se pozitivně promítá účinná mezioborová spolupráce.

Silným motivačním nástrojem pro zvyšování celkové vzdělávací úrovně žáků všech oborů je systematická spolupráce školy s bývalými absolventy, školami vyššího stupně, profesionálními sdruženími či sólisty a v neposlední řadě i s uměnilovnými podnikateli a sponzory. Tato reálná skutečnost posiluje nejen sebevědomí všech zainteresovaných účastníků vzdělávání, ale je i účinným prostředkem pro cílené zlepšování materiálně-technických podmínek školy. Kvalitním výsledkům vzdělávání žáků napomáhá rovněž realizace aktivit v podobě různých workshopů a soustředění.

Závěry

Vývoj školy

- Pro vedení školy přínosné jmenování druhého zástupce ředitele,
- zvýšení počtu žáků a pestrosti vzdělávací nabídky ve všech uměleckých oborech,
- zlepšení materiálně-technických podmínek pro umělecké vzdělávání žáků, zejména obnova a doplnění hudebního inventáře kvalitními nástroji.

Silné stránky

- Vzdělávání poskytované v místech mimo hlavní sídlo školy ve zvýšené míře rozšiřuje prostor pro podněcování žáků k základnímu uměleckému vzdělávání i ke společensky prospěšnému využívání volného času,
- kultivace osobnostně-sociálních a kulturních kompetencí prostřednictvím systematicky posilované kolektivní interpretace hudebního díla či dalších uměleckých artefaktů,
- formy a četnost prezentací výsledků vzdělávání žáků, které významným způsobem podněcují jejich celkový rozvoj po stránce umělecké, zvyšují kulturní povědomí veřejnosti a posilují dobré jméno školy,
- spolupráce s uměleckými školami, profesionálními umělci a vytváření podmínek pro pravidelné setkávání a soustředění skupinově vyučovaných žáků nástrojové souhry, tanečního a literárně-dramatického oboru,
- aktivní přístup vedení školy ke zkvalitňování materiálních podmínek vzdělávání, které podporují rozvoj uměleckého vzdělávání.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Omezené využívání závěru výukové lekce ke společnému zhodnocení splnění vzdělávacího cíle, vedení žáků k sebehodnocení a v kolektivní výuce i vrstevnickému hodnocení,
- nižší vypovídací hodnota závěrů hospitační činnosti realizované vedením školy.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zařazovat do dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve větší míře oblast psychologie a pedagogiky včetně vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- podpořit rozvoj žáků systematickým zapojením do hodnocení úrovně naplňování vzdělávacích cílů výukové lekce a motivovat je ke stanovení záměrů vlastních, vést je k sebehodnocení a v kolektivní výuce k hodnocení vrstevnickému,
- zaměřit se na kvalitu zápisů o realizovaném vzdělávání v třídních knihách kolektivní výuky,
- zvýšit efektivitu hospitační činnosti vedoucích pracovníků vyvozením závěrů a metodických doporučení pro zkvalitnění pedagogického procesu,
- motivovat učitele k zařazování vzájemných, i mezipředmětových, hospitací pro sdílení zkušeností a nových poznatků i poskytování zpětné vazby.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní umělecké školy Přelouč, okres Pardubice ze dne 12. 2. 2015
2. Jmenování do funkce ředitele školy od 1. 5. 2014
3. Výkaz o základní umělecké škole S 24-01 ke dni 30. 9. 2021
4. Školní matrika žáků - školní rok 2021/2022 (výběr z dokumentace)
5. Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Přelouč, okres Pardubice s motivačním názvem „Setkávání, sdílení, inspirace“ s platností od 1. 9. 2020
6. Třídní knihy pro individuální a skupinovou výuku – školní rok 2021/2022 (výběr)
7. Třídní knihy pro kolektivní výuku – školní rok 2021/2022 (výběr)
8. Rozvrhy hodin všech pedagogů – školní rok 2021/2022 (výběr)
9. Školní řád s účinností od 1. 10. 2020
10. Výroční zpráva za školní roky 2019/2020 a 2020/2021
11. Záznamy z jednání pedagogické rady – školní roky 2019/2020 a 2020/2021
12. Osobní plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jednotlivých pracovníků pro školní rok 2021/2022
13. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků školy (výběr)
14. Dokumentace týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví žáků platná k datu inspekce
15. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-459/15-E, ze dne 13. 5. 2015

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ladislava Jindrová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Ladislava Jindrová v. r.

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Bc. Eva Nováková v. r.

PhDr. Richard Šafařík,
odborník na umělecké vzdělávání

PhDr. Richard Šafařík v. r.

V Pardubicích 10. 11. 2021

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Michal Chmelař, ředitel školy

Michal Chmelař v. r.

V Přelouči 16. 11. 2021